

WERKKAART 4

MEMORANDUM – MODULE 3

1. Betrekklike voornaamwoorde:

- a) Die kind **waaroor** die gedig gaan, het kanker onder lede.
- b) Die bed **waarop** die pasiënt lê, is baie ongemaklik.
- c) Die dorp **waarvandaan** Darius kom, is naby Johannesburg.
- d) **Waarom** wou die kinders met die onderwyser gesels?
- e) **Waarna** soek die dokter?
- f) **Waarmee** kan ek hierdie siekte vergelyk?
- g) **Waarna** het die leerders die gedigte verander?
- h) **Vir wie** kies julle om die kaartjie te maak?

2. Darius probeer versigtiger wegskuif van Pieter. Dis al die tweede keer dat juffrou Laubscher met hom raas.

“Darius!” Juffrou Laubscher loer kwaai na hom oor haar dun brilletjie. “Dis nou die derde keer dat ek met jou raas. Pouse gaan ky in die klaskamer bly sit.”

3. Darius het saam met a) **sy** gesin in Bloemfontein gebly. b) **Hy** het 'n troeteldier gehad. c) **Sy** hond se naam was Scruffy, 'n reun. Scruffy was Darius d) **s'n**.

Almal in Darius se familie het van Scruffy gehou, want e) **hy** was meer gehoorsaam as die ander kinders se troeteldiere.

Eendag het alles verander toe Jan-Hendrik Smit opgedaag het. Toe Scruffy f) **sy** oë sien, het g) **hy** baie bang geword.

4. a) Die fiets is deur 'n kar getref. **Dit** is nou op die ashoop.
b) Hierdie Billabong-hemde is duur. Darius het R600 **daarvoor** betaal.
c) As 'n mens nie weet wanneer om **jou** mond te hou nie, kan **hy** in die moeilikheid kom.
d) 'n Mens moet mooi dink oor wat **hy** vir **jou** vriende van **jou** maats vertel as hulle ernstig siek is.

5. a) **lyertjie** + sin (selfstandige naamwoord, verkleining)
b) **atleet** + sin (persoonsnaam)
c) **koue** + sin (selfstandige naamwoord)
d) **verken; ontken; herken** + sin (werkwoord)

6. Gepaste sinne van leerders.

- a) Vraagsin. Vraagteken belangrik.
Kan ek maar luister?
- b) Stelsin.
Die dokter luister na sy hartklop.
- c) Uitroepsin. Uitroepteken en tussenwerpsel belangrik.
Haai, luister na jou hartklop!
- d) Bevelsin. Dit moet 'n opdrag wees.
Luister na jou hartklop!

7. Hierdie is slegs enkele voorbeelde. Woordeboeke en 'n tesaurus kan meer voorbeelde bevat.

- a) **kuier**: gekuier; kuiertjie; kuiers; kuierloos
- b) **liggaam**: liggame; liggaampie; beliggaam; liggaamloos
- c) **vreemd**: vreemde; vreemdeling; vervreem
- d) **bloei**: gebloei; bloeier; bloeiertjie; bebloed; bloedloos

8. a) Die **goederetrein** vervoer al die medisyne vir die MIV/Vigs-pasiënte op die platteland.
- b) Pasop om **lamsvleis** te eet; dit is baie vetterig.
 - c) Die CHOC-organisasie verrig 'n **heldedaad** deur die kinders met kanker by te staan.
 - d) Die **hoëpriester** van die Rooms Katolieke Kerk is bekend vir die **kinderbybel** wat hy uitdeel.